

ZÁRÓVIZSGA-TÉTELEK és TANANYAG
Kriminológia c. tantárgy
(tárgykód: AJBKR913KMAN4, AJBKR913KMAL4)
ME ÁJK Kriminológus MA-képzés, 2020/2021. tanév, 2. félév

Vizsgatételek:

- 1) 1. Tudományelméleti kérdések (a kriminológia fogalma, tárgya, területei; kriminológiai paradigmák; a bűnözés fogalma; a kriminológia helye a társadalom- és a bűnügyi tudományok rendszerében) (konzultáció + Tk. 29-54. o.)
- 2) A kriminológiai gondolkodás kezdetei. A kriminológia kialakulását és fejlődését befolyásoló (politikai, társadalmi, gazdasági, jogi, ..) tényezők és ezek kriminálpolitikai lecsapódásai. (konzultáció + Tk. 57-64. o.)
- 3) A biológiai-pszichológiai elméletek közös jellemzői, csoportjai és megjelenésük a XXI. század kriminológiájában. (konzultáció + Tk. 67-68.; 80-85.; 89-90; 93-95.; 100-103.o.)
- 4) A modern kriminológia társadalomtudományi alapjai és előzményei. Durkheim és Merton anomia- és feszültségelmélete. (konzultáció + Tk. 63-70.; 110-126. o.)
- 5) A pozitívizmus megkérdőjeleződése a kortárs kriminológiában. A kontroll-, az interakcionista és a kritikai paradigma megközelítésmódja. (Tk. 167-203.o. vonatkozó részei)
- 6) A realista kriminológia (fogalma; közös alapelvek; a jobb (neokonzervatív) és a baloldali megközelítés; ismertető: alkati tényezők elmélete; betört ablakok elmélete; a bűnözés négyzetge) és jelentősége (Tk. 210-229. o. vonatkozó részei)
- 7) A bűnelkövetés modernkori elméletei (a környezeti kriminológia fogalma; a rutintevékenység-elmélet (Cohen, Felson); a racionális döntés elmélete (Becker)) (Tk. 240-245. o.)
- 8) A magyar kriminológiai gondolkodás kialakulása és fejlődése. A magyar kriminálpolitika főbb fordulópontjai. (konzultáció + Tk. 254-296. o.)
- 9) Kriminálpolitika és bűnözés. A bűnözés kriminálstatisztikai jellemzői és a látens bűnözés. Félelem a bűnözéstől; a bűnözésábrázolás jelentősége. (konzultáció + Tk. 313-345.; 371-390.; 398-413. o.)
- 10) A deviáns viselkedés fogalma és kritériumai. Devianciák Magyarországon, különös tekintettel az öngyilkosságra, a mentális, nem szervi eredetű betegségekre és hatásaikra. Kapcsolat az egyes devianciák között (konzultáció)
- 11) Az egyes élvezeti szerek jogi és kriminológiai megítélése. Alkohol-, kábítószerfogyasztás és bűnözés összefüggései (keresleti/kínálati oldal). Az új pszichoaktív szerek és hatásaik. (Tk. 519-545.o. + konzultáció)
- 12) Életkor, nem és bűnözés. (Konzultáció + Tk. 627-629.; 663-677.o.)
- 13) A gyermek- és fiatalkori bűnözés fogalma, jellemzői. A gyermek- és fiatalkori bűnözés főbb megjelenési formái. (Tk. 629-636.; 641-654.o.)
- 14) A gyermek- és fiatalkori bűnözés okai és megelőzési lehetőségei. (Tk. 629-636.; 641-654.o.)
- 15) Erőszakos bűnözés és családon belüli erőszak. (konzultáció + Tk. 553-570.; 577-586.o.)
- 16) Intézményi erőszak, bullying, cyberbullying. Tipikus elkövetők, tipikus áldozatok. Okság és megelőzési lehetőségek. (konzultáció + Tk. 587-591.o.)
- 17) A szükségletkielégítő erőszakos bűncselekmények. Szexuális erőszakos és vagyon elleni erőszakos magatartások. A karrier-bűnözés. (Tk. 571-576.o.; 592-596.; 685-703.o.)
- 18) A viktimológia fogalma és irányai. Áldozattipológiák. Az áldozattá válás megelőzése és kezelése. A PTSD és a másodlagos viktimizáció. A resztoratív kriminálpolitikai irányzat és hatásai. (konzultáció)
- 19) Az inkluzív és exkluzív kriminálpolitikai modellek és hatásai a bűnmegelőzésre. Bűnmegelőzési politikák és megjelenési formáik. Jó gyakorlatok. (Tk. 651-654.o.)
- 20) A XXI. század kihívásai: a bizalommal visszaélés elkövetett bűncselekmények, a szervezett és a számítógépes bűnözés. (Tk. 452-483.; 603-623.; 495-513.o.)

A záróvizsga tananyaga:

- a konzultáción elhangzottak

- Borbíró A.-Gönczöl K.-Kerezi K.-Lévay M. (szerk.): Kriminológia c. tankönyv (Budapest, Wolters-Kluwer, 2016.) hivatkozott részei (26-708.o.) [időközben megjelent a tankönyv 2019-es, második, átdolgozott kiadása is, azonban az oldalszámok a régi könyvhöz kapcsolódnak]